

Ανάλυση

Ανακάμπτει η παραγωγή πορτοκαλιών στην ΕΕ

Η μειωμένη προσφορά από Ισπανία και Πορτογαλία δημιούργησε ευνοϊκές συνθήκες για το ελληνικό προϊόν το 2023

Παραγωγή και κατανάλωση νωπών πορτοκαλιών στην ΕΕ (2024/25-2020/21, σε χιλ. τόνους)

	2024/25*	2023/24**	2022/23	2021/22	2020/21	Μεταβολή (%)	
						2024/23	2023/22
Παραγωγή	6.145	5.605	5.880	6.586	6.389	9,6	-4,7
Εξαγωγές	868	998	1.046	734	859	-13,1	-4,6
Εξαγωγές	366	303	343	403	411	21,0	-11,8
Κατανάλωση	5.786	5.660	5.959	5.807	5.811	2,2	-5,0

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Short-term outlook for agricultural markets, 8/10/2024). * Πρόβλεψη. ** Εκτίμηση

Παραγωγή νωπών πορτοκαλιών στις κυριότερες χώρες της ΕΕ (2023-2019, σε χιλ. τόνους)

	2023	2022	2021	2020	2019	Μεταβολή (%)	
						2023/22	2022/21
Ισπανία	2.715	2.817	3.605	3.344	3.227	-3,6	-21,8
Ιταλία	1.836	1.783	1.771	1.773	1.650	3,0	0,7
Ελλάδα	866	874	818	887	849	-0,9	6,8
Πορτογαλία	279	378	364	355	347	-26,4	4,0
Λαϊκές	26	29	28	30	30	-11,1	1,5
Σύνολο	5.721	5.881	6.586	6.389	6.102	-2,7	-10,7

Πηγή: Eurostat, Production of oranges, 25/10/2024

Ελληνικές εξαγωγές νωπών πορτοκαλιών στις κυριότερες χώρες προορισμού (2023)

Χώρες προορισμού	Αξία (1.000 ευρώ)	Όγκος (τόνοι)	Μ. τιμή (ευρώ/κιλό)	Χώρες προορισμού	Αξία (1.000 ευρώ)	Όγκος (τόνοι)	Μ. τιμή (ευρώ/κιλό)
Ρουμανία	39.563	59.651	0,66	Αυστρία	9.262	11.549	0,80
Γερμανία	30.013	40.910	0,73	Χροατία	6.589	9.926	0,66
Πολωνία	28.459	39.252	0,73	Ισπανία	5.559	6.786	0,82
Σερβία	16.200	25.877	0,63	Β. Μακεδονία	5.457	12.290	0,44
Ιταλία	15.991	24.472	0,65	Ελβετία	5.018	6.917	0,73
Ουγγαρία	13.194	22.480	0,59	Δανία	3.400	4.216	0,81
Τσεχία	11.316	15.061	0,75	Μουροβούνιο	3.209	5.589	0,57
Βουλγαρία	9.589	30.877	0,31	Λαϊκές	23.193	41.000	0,57
Σύνολο εξαγωγών					226.011	356.853	0,63

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Access2Markets, HS Code: 080510, 15/10/2024)

του Γιάννη Τσιφόρου

Η παραγωγή νωπών πορτοκαλιών στην ΕΕ, σύμφωνα με τις τελευταίες προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, μετά τη μείωση της περιόδου 2023/24, αναμένεται να ανακάμψει, ανερχόμενη την περίοδο 2024/25 σε 6.145 χιλ. τόνους (+9,6%). Η ανάκαμψη θα προέλθει από την άνοδο της παραγωγής του προϊόντος στην Ισπανία, τη μεγαλύτερη παραγωγική χώρα πορτοκαλιών στην ΕΕ, ενώ άνοδος αναμένεται και στην Πορτογαλία, μετά την έντονη μείωσή της κατά την προηγούμενη περίοδο.

Στο εξωτερικό εμπόριο νωπών πορτοκαλιών, η ΕΕ θα παραμείνει έντονα ελλειμματική, αλλά με περιορισμό των εισαγωγών, ο όγκος των οποίων προβλέπεται την περίοδο 2024/25 να μειωθεί σε 868 χιλ. τόνους (-13%). Από την άλλη πλευρά, η άνοδος της παραγωγής αναμένεται να ενισχύσει τις εξαγωγές της ΕΕ προς τρίτες χώρες, ο όγκος των οποίων προβλέπεται να ανέλθει σε 366 χιλ. τόνους. Βελτίωση, επίσης, αναμένεται στην κατανάλωση νωπών πορτοκαλιών, ωθούμενη και από τη μείωση του πληθωρισμού στις τιμές των φρούτων (+2,9% τον Σεπτέμβριο του 2024, από +7,7% τον αντίστοιχο μήνα του 2023), ο όγκος της οποίας προβλέπεται να αυξηθεί (+2,2%), μετά την αισθητή μείωσή της κατά την προηγούμενη περίοδο (-5%).

Βέβαια, θα χρειαστεί αρκετό χρονικό διάστημα μέχρις ότου επιβεβαιωθούν οι προβλέψεις αυτές, μια και βρισκόμαστε στην έναρξη της τρέχουσας εμπορικής περιόδου (Οκτώβριος 2024-Σεπτέ-

βριος 2025). Πάντως, σε ετήσια βάση, σύμφωνα με οριστικές εκτιμήσεις (στοιχεία Eurostat, 25/10/2024), η παραγωγή νωπών πορτοκαλιών της ΕΕ περιορίστηκε το 2023 σε 5.721 χιλ. τόνους, παρασιάζοντας πτώση ως προς το προηγούμενο έτος (-2,7%), αν και μικρότερη σε σχέση με την έντονη μείωση του 2022 (-10,7%).

Η πτώση της παραγωγής ήταν ιδιαίτερα σημαντική στην Ισπανία και την Πορτογαλία, ο όγκος των οποίων περιορίστηκε σημαντικά στο διάστημα της διετίας 2022-2023 (-22% στην Ισπανία το 2022 και -26% στην Πορτογαλία το 2023), κυρίως εξαιτίας των δυσμενών καιρικών συνθηκών που επικράτησαν στις καλλιέργειές τους, ενώ μικρότερες ήταν οι μεταβολές στην Ιταλία και την Ελλάδα. Σημειώνεται ότι στην Ισπανία, οι αρχικές προβλέψεις του υπουργείου Γεωργίας και Τροφίμων της χώρας (Σεπτέμβριος 2024) ήταν αισιόδοξες, εκτιμώντας άνοδο της παραγωγής πορτοκαλιών την περίοδο 2024/25, ανερχόμενη σε 2,97 εκατ. τόνους (+9% ως προς την προηγούμενη). Ωστόσο, οι εξαιρετικά δυσμενείς συνθήκες από τις φονικές και καταστροφικές πλημμύρες που ενέσκηψαν στο τέλος Οκτωβρίου του τρέχοντος έτους στη Βαλένθια, που συγκεντρώνει περίπου τα 2/3 της παραγωγής εσπεριδοειδών της χώρας, φαίνεται ότι θα αναθεωρήσουν προς τα κάτω τις αρχικές αυτές προβλέψεις.

Η πτώση της παραγωγής στην ΕΕ συνοδεύτηκε με άνοδο των εισαγωγών, που ανήλθαν το 2023 σε 995 χιλ. τόνους, αξίας 866 εκατ. ευρώ, παρουσιάζοντας μεγάλη αύξηση σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος ως προς τον

όγκο (+33%) και ακόμη μεγαλύτερη ως προς την αξία (+55%) λόγω της ανόδου της μέσης τιμής εισαγωγής (0,87 ευρώ/κιλό). Η Αίγυπτος αποτέλεσε, εκ νέου, την κυριότερη προμηθευτρία χώρα νωπών πορτοκαλιών στην ΕΕ, με υπερδιπλάσια ποσότητα (464 χιλ. τόνοι το 2023), αλλά με χαμηλή μέση τιμή εισαγωγής (0,57 ευρώ/κιλό). Ακολούθησε, με σημαντικό όγκο, η Νότια Αφρική (400 χιλ. τόνοι), ενώ μικρότερες ποσότητες προήλθαν από τη Ζιμπάμπουε, την Τουρκία και την Αργεντινή.

Από την άλλη πλευρά, οι εξαγωγές νωπών πορτοκαλιών της ΕΕ προς τρίτες χώρες περιορίστηκαν το 2023 σε 332 χιλ. τόνους, αξίας 321 εκατ. ευρώ, παρουσιάζοντας πτώση ως προς τον όγκο (-18%), αλλά μικρότερη ως προς την αξία (-4%) λόγω της ανόδου της μέσης τιμής εξαγωγής (0,97 ευρώ/κιλό). Το Ην. Βασίλειο, παρά τον περιορισμό της ποσότητας, εξακολούθησε να αποτελεί την κυριότερη χώρα προορισμού (87 χιλ. τόνοι το 2023), με δεύτερη στη σειρά την Ελβετία και ακολουθήσαν με μικρότερες ποσότητες η Νορβηγία, η Σερβία και ο Καναδάς.

Σημαντική η άνοδος των ελληνικών εξαγωγών πέρι

Η εγχώρια παραγωγή πορτοκαλιών παρουσίασε οριακή μεταβολή το 2023, περιοριζόμενη σε 866 χιλ. τόνους (-1%), ενώ εξακολουθεί να υπολείπεται από την καλύτερη επίδοση της πενταετίας 2019-2023, που σημειώθηκε το 2020 (887 χιλ. τόνοι). Εντούτοις, οι εξαγωγές νωπών πορτοκαλιών της χώρας ανήλθαν το 2023 σε 357 χιλ. τόνους, αξίας 226 εκατ. ευρώ, μεγέθη ιδιαίτερα αυξημένα σε σχέση με το προηγούμενο έτος, ως προς τον όγκο (+34%) και πολύ περισσότερο ως προς την αξία (+65%).

Η θετική αυτή εξέλιξη συνέβαλε στην άνοδο της μέσης τιμής εξαγωγής, που ανήλθε το 2023 σε 0,63 ευρώ/κιλό (+23%), κυρίως εξαιτίας των ευνοϊκών συνθηκών που δημιουργήθηκαν στην ευρωπαϊκή αγορά λόγω της μειωμένης προσφοράς σημαντικών παραγωγικών χωρών (Ισπανία, Πορτογαλία), μια και τα ελληνικά προϊόντα, κατά το μεγαλύτερο μέρος τους, απευθύνονται σε χώρες της ΕΕ (79% του όγκου το 2023).

Η Ρουμανία εξακολουθεί να αποτελεί την κυριότερη χώρα προορισμού των ελληνικών πορτοκαλιών και ακολουθούν, κατά σειρά, η Γερμανία, η Πολωνία, η Σερβία και η Ιταλία, πέντε χώρες, που κάλυψαν το μεγαλύτερο μέρος (53% του όγκου το 2023). Ωστόσο, μηδαμινές παραμένουν οι ελληνικές εξαγωγές σε ορισμένες τρίτες χώρες (Νορβηγία, Καναδάς, Σαουδική Αραβία, Ην. Αραβικά Εμιράτα), αν και παρουσιάζουν αυξημένο ενδιαφέρον σε προϊόντα ευρωπαϊκής προέλευσης, προσφέροντας υψηλότερες, συγκριτικά, τιμές.

Πέραν αυτών όμως, η εγχώρια μηνιαία τιμή νωπών πορτοκαλιών καταγράφει πτωτική πορεία στο τέλος της περιόδου 2023/24 σε σύγκριση με την προηγούμενη. Όπως προκύπτει από

Η ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΤΩΝ

αγροτικών συνεταιρισμών Αργολίδας για αυθαιρέτη μείωση των τιμών παραγωγού στα πορτοκάλια χυμοποίησης επιβάλλει την άμεση παρέμβαση του ΥΠΑΑΤ, και της Επιτροπής Ανταγωνισμού, για να ελεγχθούν περιπτώσεις αθέμιτων εμπορικών πρακτικών και νόθευσης του ανταγωνισμού και να εφαρμοστούν οι προβλεπόμενες κυρώσεις

πρόσφατες εκτιμήσεις (στοιχεία Ευρωπαϊκής Επιτροπής, 15/10/2024), η τιμή του προϊόντος, έξω από το συσκευαστήριο, αν και ξεκίνησε από υψηλό επίπεδο τον Νοέμβριο του 2023 (104 ευρώ/100 κιλά), παρουσίασε απότομη πτώση στη συνέχεια, ενώ στο διάστημα από τον Μάιο έως και τον Σεπτέμβριο του 2024 κυμάνθηκε σε επίπεδο αισθητά χαμηλότερο από το αντίστοιχο του προηγούμενου έτους. Σημειώνεται χαρακτηριστικά ότι τον Σεπτέμβριο του 2024, η μέση εγχώρια μηνιαία τιμή νωπών πορτοκαλιών, αν και ανήλθε σε 71 ευρώ/100 κιλά, ήταν σημαντικά μικρότερη από τον αντίστοιχο μήνα του 2023 (89 ευρώ/100 κιλά).

Επιπλέον, στη διάρκεια του τρέχοντος έτους, καταγράφεται σημαντική μείωση των ελληνικών εξαγωγών νωπών πορτοκαλιών. Όπως προκύπτει από πρόσφατες εκτιμήσεις (στοιχεία Eurostat, 17/10/2024), οι εξαγωγές της χώρας στο οκτάμηνο Ιανουαρίου-Αυγούστου του 2024, σε σύγκριση με το αντίστοιχο διάστημα του 2023, περιορίστηκαν σε 43,6 χιλ. τόνους, αξίας 23,4 εκατ. ευρώ, παρουσιάζοντας έντονη μείωση ως προς τον όγκο (-28%) και την αξία (-23%), παρά τη μικρή βελτίωση της μέσης εγχώριας τιμής εξαγωγής (0,54 ευρώ/κιλό) ως προς την αντίστοιχη του 2023 (0,50 ευρώ/κιλό). Ωστόσο, οι προοπτικές της περιόδου 2024/25 φαίνονται, προς το παρόν, καλύτερες, ενόψει της προβλεπόμενης ανάκαμψης της κατανάλωσης του προϊόντος στην ευρωπαϊκή αγορά.

Έντονη η άνοδος των τιμών στον χυμό πορτοκαλιού

Στη διάρκεια της περιόδου 2023/24, οι εξαιρετικά δυσμενείς καιρικές συνθήκες που ενέσκηψαν στη Βραζιλία, σε συνδυασμό με εκτεταμένες προσβολές,

περιορίσαν τον όγκο των πορτοκαλιών που οδηγήθηκαν στην μεταποίηση, με αποτέλεσμα την πτώση της παραγωγής και των εξαγωγών χυμού πορτοκαλιού, συμβάλλοντας στη μεγάλη άνοδο των τιμών του προϊόντος στη διεθνή αγορά, μια και η χώρα αυτή ηγείται των παγκόσμιων εξαγωγών του προϊόντος, επί σειρά ετών (73% του όγκου την περίοδο 2023/24).

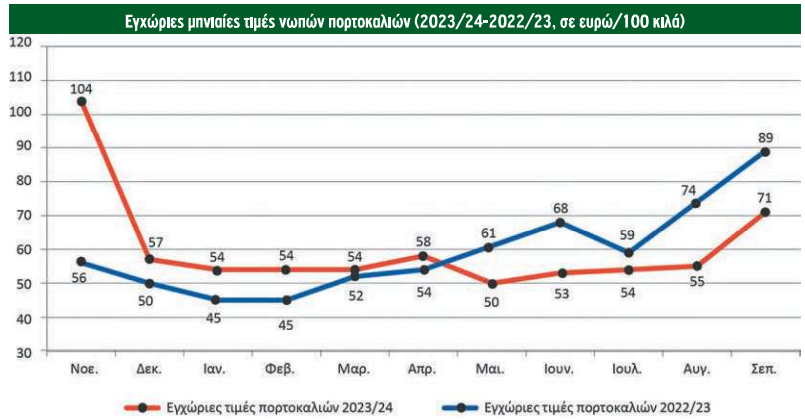
Η μεγάλη άνοδος των τιμών ενίσχυσε την αξία και τον όγκο των συναλλαγών στο εξωτερικό εμπόριο του χυμού πορτοκαλιού στην Ελλάδα, μια και οι εξαγωγές της χώρας, στο σύνολο των κατηγοριών του προϊόντος, ανήλθαν το 2023 σε 25,2 χιλ. τόνους, αξίας 30 εκατ. ευρώ, παρουσιάζοντας σημαντική άνοδο σε σχέση με το προηγούμενο έτος, ως προς τον όγκο και την αξία (+37% και +55% αντίστοιχα).

Οι συμπεκνωμένοι χυμοί, απευθυνόμενοι σε τρεις, κυρίως, χώρες (Ρουμανία, Βουλγαρία, Κίνα), κάλυψαν το μεγαλύτερο μέρος, αν και εντονότερη ήταν η άνοδος του όγκου και της αξίας εξαγωγών στους μη συμπεκνωμένους (Not from concentrate orange juice-NFC) και στους κατεψυγμένους χυμούς (Frozen concentrated orange juice-FCO).

Σημαντική, εξάλλου, ήταν η άνοδος των εισαγωγών, στις οποίες κυριαρχούν οι κατεψυγμένοι χυμοί, αλλά το εμπορικό ισοζύγιο της χώρας στον χυμό πορτοκαλιού παρέμεινε καθαρά πλεονασματικό

ως προς τον όγκο (+15 χιλ. τόνοι) και την αξία (+5,5 εκατ. ευρώ). Επιπλέον, στη διάρκεια του τρέχοντος έτους, συνεχίζεται, και μάλιστα με εντονότερο ρυθμό, η άνοδος των εγχώριων τιμών εξαγωγής χυμού πορτοκαλιού. Σημειώνεται χαρακτηριστικά ότι στο οκτάμηνο Ιανουαρίου-Αυγούστου του 2024, η αξία των ελληνικών εξαγωγών συμπεκνωμένου χυμού, παρά τη μείωση του όγκου, ανήλθε σε 14,1 εκατ. ευρώ, παρουσιάζοντας έντονη άνοδο σε σύγκριση με το αντίστοιχο διάστημα του 2023 (+59%), ως συνέπεια της μεγάλης αύξησης της τιμής εξαγωγής, που ανήλθε σε 1,91 ευρώ/κιλό (+86%).

Εντούτοις, παρά τις θετικές αυτές εξελίξεις, όπως καταγγέλλουν οι αγροτικοί συνεταιρισμοί Αργολίδας σε πρόσφατη ανακοίνωσή τους (5/11/2024), στο τέλος της περιόδου 2023/24, η τιμή παραγωγού στα πορτοκάλια που διατέθηκαν στις βιομηχανίες χυμοποίησης, παρά τη μεγάλη άνοδο των τιμών χυμού πορτοκαλιού, μειώθηκε αυθαιρέτα εκ μέρους τους, από 200 ευρώ/τόνο σε 170 ευρώ/τόνο. Κρίνεται, συνεπώς, απόλυτα αναγκαία η άμεση παρέμβαση του υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, αλλά και της Επιτροπής Ανταγωνισμού, προκειμένου να ελεγχθούν περιπτώσεις αθέμιτων εμπορικών πρακτικών και νόθευσης του ανταγωνισμού και να εφαρμοστούν οι προβλεπόμενες κυρώσεις.

Κατηγορία	2023			2022			Μεταβολή 2023/22	
	Αξία (εκατ. ευρώ)	Όγκος (τόνοι)	Μ. τιμή (ευρώ/κιλό)	Αξία (εκατ. ευρώ)	Όγκος (τόνοι)	Μ. τιμή (ευρώ/κιλό)	Αξίας (%)	Όγκου (%)
Εξαγωγές	29.935	25.217	1,19	19.292	18.343	1,05	55,2	37,5
Συμπεκνωμένα	13.037	12.640	1,03	9.444	10.039	0,94	38,0	25,9
NFC χυμοί	8.689	8.977	0,97	5.268	5.943	0,89	64,9	51,1
FCO χυμοί	8.208	3.601	2,28	4.579	2.362	1,94	79,2	52,5
Εισαγωγές	24.430	9.801	2,49	18.626	9.144	2,04	31,2	7,2
FCO χυμοί	15.559	5.908	2,63	12.786	5.814	2,20	21,7	1,6
Συμπεκνωμένα	7.148	2.625	2,72	4.394	2.086	2,11	62,7	25,8
NFC χυμοί	1.723	1.269	1,36	1.447	1.244	1,16	19,1	2,0
Ισοζύγιο	+5.505	+15.416		+666	+9.199			

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Access2Markets, HS Codes: 200911, 200912, 200919, 15/10/2024)